

รายงานการศึกษาทางวิชาการด้านป่าชุมชน

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการป่าชุมชน
กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านมาบยายเลีย ตำบลหนองปรือ
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

Public Participation on Community Forest Management
: A Case Study of Ban Map Yai Lia Community, Nong Pru Sub-district
Balamung District, Chonburi Province

โดย

พิชัย เอกศิริพงษ์

หัตถ์นีย์ แกะนาค

ดิศจี ไสลเพชร

ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

2545

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านมาบยายเลีย ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนรวมถึงศึกษาถึงแนวทางการจัดการป่าชุมชนในอนาคตของชุมชน โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

ผลการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนบ้านมาบยายเลีย พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน การศึกษาชั้นประถมศึกษา มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในตำบลหนองปรือ มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง มีอาชีพรับจ้าง รายได้ต่อครัวเรือนค่อนข้างต่ำ มีส่วนร่วมในการดำเนินการและได้รับผลกระทบจากการจัดการป่าชุมชนในระดับมากที่สุด และมีแนวความคิดที่จะจัดการป่าชุมชนให้ยั่งยืนในอนาคต รวมทั้งต้องการให้รัฐให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ กล้าไม้ และอุปกรณ์ดับไฟป่า เป็นต้น

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนของชุมชนบ้านมาบยายเลีย พบว่ารายได้ การถือครองที่ดิน และอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การตั้งถิ่นฐาน และตำแหน่งทางสังคมเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชน

ซึ่งจากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านมาบยายเลียในการจัดการป่าชุมชน ผู้ทำการศึกษาเห็นว่าควรให้การสนับสนุนด้านวิชาการ การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่และชุมชน การจัดตั้งกองทุนป่าชุมชน รวมถึงให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และจัดการป่าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ